

NIVÅBESKRIVELSER 1 til 7 – (strukturert etter nivåer)

26.01.11

Nivå/Typisk utdanning	KUNNSKAP Forståelse av teorier, fakta, prinsipper, prosedyrer innenfor fagområder og/eller yrker	FERDIGHETER Evne til å anvende kunnskap til å løse problemer eller oppgaver (kognitive, praktiske, kreative og kommunikative ferdigheter)	GENERELL KOMPETANSE Evne til å anvende kunnskap og ferdigheter på selvstendig måte i ulike situasjoner
Nivå 1: Grunnskolekompetanse	<i>Kandidaten...</i> • har grunnleggende kunnskap om sentrale fakta og begrep i og på tvers av fag • har kunnskap om grunnleggende politiske, sosiale, kulturelle og miljømessige forhold • har kunnskap om hvordan fakta innhentes, dokumenteres og anvendes • har grunnleggende kunnskap om det å lære å lære • har kunnskap om ulike utdanningsvalg og yrker	<i>Kandidaten...</i> • kan uttrykke seg muntlig og skriftlig, lese, regne og bruke digitale verktøy i faglige sammenhenger • kan presentere emner på norsk/samisk og minst ett fremmedspråk • kan bruke erfaringer, kreativitet og utforskende arbeidsmåter i tilegnelse av ny kunnskap • kan bruke praktisk-estetiske arbeidsmåter på flere fagområde	<i>Kandidaten...</i> • kan bruke kunnskaper og erfaringer for å delta i et demokratisk og inkluderende samfunn • kan samarbeide med andre både faglig og sosialt • kan drøfte og vurdere andres og egne faglige arbeider under veiledning • kan foreta selvstendige valg, begrunne og handle ut fra dem
Nivå 2: Grunnkompetanse	<i>Kandidaten...</i> • har grunnleggende kunnskap om sentrale fakta og begrep innen enkelte fag/fagfelt • har kunnskap om arbeidsmåter, prosedyrer og verktøy innenfor ett eller flere	<i>Kandidaten...</i> • kan kommunisere og uttrykke seg muntlig og skriftlig innenfor eget fag/fagfelt • kan motta og følge instruksjoner og kan utføre noen oppgaver innenfor	<i>Kandidaten...</i> • kan samarbeide med andre i utførelse av faglig arbeid og anvende relevante ferdigheter og kunnskaper • kan ta initiativ til, og gjennomføre avgrensede arbeids-

	avgrensede fagfelt • har noe forståelse for egne muligheter innen utdanning og arbeid	fagfeltet • viser evne til kreativitet i utførelse av arbeidet • kan søke og bruke informasjon fra ulike kilder i egen utvikling for videre arbeid og/eller utdanning	oppgaver • kan søke og ta imot veiledning i forhold til konkrete arbeidsoppgaver og egen faglig utvikling
Nivå 3A: Fullført Videregående opplæring - Fag- og yrkeskompetanse	<i>Kandidaten...</i> • har kunnskap om relevante begreper, modeller, og prinsipper innenfor fagområdet • har kunnskap om, og oversikt over materialer, utstyr og arbeidsmetoder og kan begrunne valgene • har innsikt i sammenhenger mellom faglige problemstillinger og forhold i samfunnet • har kunnskap om relevant regelverk, standarder, avtaler og krav til kvalitet • har kunnskap om ulike læringsstrategier og kan anvende dem i egen læring • har kunnskap om egne muligheter innen utdanning og	<i>Kandidaten...</i> • kan systematisere, presentere og rapportere om planlagt og utført arbeid • kan foreta faglige beregninger og vurdere konsekvenser • kan løse faglige utfordringer på en kritisk og kreativ måte, alene og i samspill med andre • kan bruke relevante begreper, prinsipper, materialer og utstyr i arbeidet • kan kommunisere på minst ett fremmedspråk innenfor eget arbeidsområde • kan vurdere og velge arbeidsmetoder for å løse fagspesifikke oppgaver • kan anvende relevant teknologi • kan vise kreativitet i planlegging og utførelse av arbeidet	<i>Kandidaten...</i> • kan anvende egen fagkompetanse i nye og sammensatte kontekster • kan arbeide selvstendig og ta ansvar for at arbeidet utføres faglig forsvarlig i henhold til lov- og regelverk og etablert yrkesetikk • kan samarbeide og kommunisere med kolleger, kunder og/eller brukere i utførelse av arbeid • kan veilede andre i arbeidet • kan dokumentere og vurdere eget og andres arbeid i forbindelse med planlegging, organisering, utførelse og resultat • kan reflektere over egen faglig kompetanse som grunnlag for videre valg

	arbeid	kan utføre arbeidet i tråd med gjeldende regelverk, standarder, avtaler og krav til kvalitet	kan ta initiativ til arbeidsopp-gaver og aktiviteter som frem-mer egen læring og utvikling
Nivå 3B: Fullført videregående opplæring - Generell studiekompetanse	<i>Kandidaten...</i> - har kunnskap om sentrale fakta, begrep, teorier, prinsipper og metoder innen ulike fag - har erfaringsbasert kunnskap som kreves for å praktisere innen ulike fag - har innsikt i sammenhenger mellom faglige problemstillinger og forhold i samfunnet - har kunnskap om ulike læringsstrategier og kan anvende dem i egen læring - har kunnskap om egne muligheter innen utdanning og arbeid	<i>Kandidaten...</i> - Kan uttrykke seg muntlig og skriftlig i varierte faglige sammenhenger og kan lese, regne og bruke digitale verktøy og medier - kan løse faglige utfordringer på en kritisk og kreativ måte, alene og i samspill med andre - kan anvende faglig terminologi i kommunikasjon og samarbeid - kan kommunisere på minst to fremmedspråk - kan anvende relevante metoder, generelle prinsipper og strategier for å kunne løse fagspesifikke oppgaver - kan utforske, analysere, utforme og drøfte ulike problemstillinger	<i>Kandidaten...</i> - kan anvende egen fagkompetanse i nye og sammensatte kontekster - kan planlegge og organisere arbeid selvstendig og i samarbeid med andre - kan bruke faglige kunnskaper og ferdigheter i felles kunnskapsbygging med andre - kan lede andre i avgrensede faglige situasjoner - kan vurdere kvaliteten av og ta ansvar for resultatene av eget og felles arbeid - kan reflektere over egen faglig kompetanse som grunnlag for videre valg
Nivå 4: Fagskole 1	<i>Kandidaten...</i> har kunnskap om begreper, prosesser og verktøy som anvendes innenfor et	<i>Kandidaten...</i> kan anvende faglig kunnskap på praktiske og teoretiske problemstillinger	<i>Kandidaten...</i> - har forståelse for yrkes- og bransjeetiske prinsipper - har utviklet en etisk

	spesialisert fagområde • har innsikt i relevant regelverk, standarder, avtaler og krav til kvalitet • har bransjekunnskap og kjennskap til yrkesfeltet • kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap • forstår hvordan egen bransje/yrke er en del av samfunnet	• kan anvende relevante faglige verktøy, materialer, teknikker og uttrykksformer • kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for en yrkesfaglig problemstilling • kan kartlegge en situasjon og vurdere og identifisere behov for iverksetting av tiltak	grunnholdning i utøvelsen av yrket • kan utføre arbeidet etter utvalgte målgruppers behov • kan bygge relasjoner med fagfeller og på tvers av fag, samt med eksterne målgrupper • kan utvikle arbeidsmetoder, produkter og/eller tjenester av relevans for yrkesutøvelsen
Nivå 4: Fagskole 2	<i>Kandidaten...</i> • har kunnskap om begreper, teorier modeller, prosesser og verktøy som anvendes innenfor et spesialisert fagområde • kan vurdere eget arbeid i forhold til gjeldende normer og krav • kjenner til bransjens/yrkets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet • har innsikt i egne utviklingsmuligheter	<i>Kandidaten...</i> • kan gjøre rede for sine faglige valg • kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning • kan finne og henvise til informasjon og fagstoff og vurdere relevansen for en yrkesfaglig problemstilling	<i>Kandidaten...</i> • kan planlegge og gjennomføre yrkesrettede arbeidsoppgaver og prosjekter alene og som deltaker i gruppe og i tråd med etiske krav og retningslinjer • kan utveksle synspunkter med andre med bakgrunn innenfor bransjen/ yrket og delta i diskusjoner om utvikling av god praksis • kan bidra til organisasjonsutvikling

Nivå 5 (del av Bachelor): Kortere høyere utdanning: En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:	<i>Kandidaten...</i> • har kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innenfor fagområdet • kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet • kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet • kjenner til fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet	<i>Kandidaten...</i> • kan anvende faglig kunnskap på praktiske og teoretiske problemstillinger og gjøre rede for sine valg • kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning • kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og knytte dette til en problemstilling • kan anvende relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer	<i>Kandidaten...</i> • har kunnskap om relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger • kan planlegge og gjennomføre arbeidsoppgaver og prosjekter alene og som deltaker i gruppe og i tråd med etiske krav og retningslinjer • kan presentere sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig, muntlig og gjennom andre relevante uttrykksformer • kan utveksle synspunkter med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og delta i diskusjoner om utvikling av god praksis • kjenner til nytenking og innovasjonsprosesser
Nivå 5: Bachelor (1. syklus) En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og	<i>Kandidaten...</i> • har bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innenfor fagområdet • kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor	<i>Kandidaten...</i> • kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg • kan reflektere over egen faglig	<i>Kandidaten...</i> • har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger • kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter som strekker seg over tid, alene og som deltaker i en gruppe, og i tråd med etiske

generell kompetanse:	fagområdet • kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet • har kunnskap om fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet	utøvelse og justere denne under veiledning • kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling • kan beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer	krav og retningslinjer • kan formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig, muntlig og gjennom andre relevante uttrykksformer • kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis • kjenner til nytenkning og innovasjonsprosesser
Nivå 6: Master (2. syklus) En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:	<i>Kandidaten...</i> • har avansert kunnskap innenfor fagområdet og spesialisert innsikt i et avgrenset område • har inngående kunnskap om fagområdets vitenskapelige eller kunstfaglige teori og metoder • kan anvende kunnskap på nye områder innenfor fagområdet • kan analysere faglige problemstillinger med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i	<i>Kandidaten...</i> • kan analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer • kan analysere eksisterende teorier, metoder og fortolkninger innenfor fagområdet og arbeide selvstendig med praktisk og teoretisk problemløsning • kan bruke relevante metoder for forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid	<i>Kandidaten...</i> • kan analysere relevante fag-, yrkes- og forskningsetiske problemstillinger • kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter • kan formidle omfattende selvstendig arbeid og behersker fagområdets uttrykksformer • kan kommunisere om faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor fagområdet, både med

	samfunnet.	på en selvstendig måte • kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer	spesialister og til allmennheten • kan bidra til nytenking og i innovasjonsprosesser
Nivå 7: Ph.d. (3. syklus) En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:	<i>Kandidaten...</i> • er i kunnskapsfronten innenfor sitt fagområde og behersker fagområdets vitenskapsteori og/eller kunstneriske problemstillinger og metoder • kan vurdere hensiktsmessigheten og anvendelsen av ulike metoder og prosesser i forskning og faglige og/eller kunstneriske utviklingsprosjekter • kan bidra til utvikling av ny kunnskap, nye teorier, metoder, fortolkninger og dokumentasjonsformer innenfor fagområdet	<i>Kandidaten...</i> • kan formulere problemstillinger for, planlegge og gjennomføre forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid • kan drive forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå • kan håndtere komplekse faglige spørsmål og utfordre etablert kunnskap og praksis på fagområdet	<i>Kandidaten...</i> • kan identifisere nye relevante etiske problemstillinger og utøve sin forskning med faglig integritet • kan styre komplekse tverrfaglige arbeidsoppgaver og prosjekter • kan formidle forsknings- og utviklingsarbeid gjennom anerkjente nasjonale og internasjonale kanaler • kan delta i debatter innenfor fagområdet i internasjonale fora • kan vurdere behovet for, ta initiativet til og drive innovasjon

KUNNSKAP

Forståelse av teorier, fakta, prinsipper, prosedyrer innenfor fagområder og/eller yrker

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3A	Nivå 3B	Nivå 4	Nivå 4
Grunnskolekompetanse	Grunnkompetanse VGO	Fullført videregående opplæring – fag- og yrkeskompetanse	Fullført videregående opplæring – generell studiekompetanse	Fagskole 1	Fagskole 2
Kandidaten...	Kandidaten...	Kandidaten...	Kandidaten...	Kandidaten...	Kandidaten...
har grunnleggende kunnskap om sentrale fakta og begrep i og på tvers av fag	har grunnleggende kunnskap om sentrale fakta og begrep innen enkelte fag/fagfelt	har kunnskap om relevante begreper, modeller, og prinsipper innenfor fagområdet	har kunnskap om sentrale fakta, begrep, teorier, prinsipper og metoder innen ulike fag	har kunnskap om begreper, prosesser og verktøy som anvendes innenfor et spesialisert fagområde har innsikt i relevant regelverk, standarder, avtaler og krav til kvalitet	har kunnskap om begreper, teorier modeller, prosesser og verktøy som anvendes innenfor et spesialisert fagområde kan vurdere eget arbeid i forhold til gjeldende normer og krav
	har kunnskap om arbeidsmåter, prosedyrer og verktøy innenfor ett eller flere avgrensede fagfelt	har kunnskap om, og oversikt over materialer, utstyr og arbeidsmetoder og kan begrunne valgene	har erfaringsbasert kunnskap som kreves for å praktisere innen ulike fag	har bransjekunnskap og kjennskap til yrkesfeltet	
har kunnskap om grunnleggende politiske, sosiale, kulturelle og miljømessige forhold		har innsikt i sammenhenger mellom faglige problemstillinger og forhold i samfunnet	har innsikt i sammenhenger mellom faglige problemstillinger og forhold i samfunnet	kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap	
har kunnskap om hvordan fakta innhentes, dokumenteres og anvendes		har kunnskap om relevant regelverk, standarder, avtaler og krav til kvalitet		forstår hvordan egen bransje/yrke er en del av samfunnet	kjenner til bransjens/yrkets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet
har grunnleggende kunnskap om det å lære å lære		har kunnskap om ulike læringsstrategier og kan anvende dem i egen læring	har kunnskap om ulike læringsstrategier og kan anvende dem i egen læring		
har kunnskap om ulike utdanningsvalg og yrker	har noe forståelse for egne muligheter innen utdanning og arbeid	har kunnskap om egne muligheter innen utdanning og arbeid	har kunnskap om egne muligheter innen utdanning og arbeid		Har innsikt i egne utviklings-muligheter

FERDIGHETER

Evne til å anvende kunnskap til å løse problemer eller oppgaver (kognitive, praktiske, kreative og kommunikative ferdigheter)

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3A	Nivå 3B	Nivå 4	Nivå 4
Grunnskolekompetanse	Grunnkompetanse VGO	Fullført videregående opplæring – fag- og yrkeskompetanse	Fullført videregående opplæring – generell studiekompetanse	Fagskole 1	Fagskole 2
Kandidaten...	Kandidaten...	Kandidaten...	Kandidaten...	Kandidaten...	Kandidaten...
kan uttrykke seg muntlig og skriftlig, lese, regne og bruke digitale verktøy i faglige sammenhenger	kan kommunisere og uttrykke seg muntlig og skriftlig innenfor eget fag/fagfelt	kan systematisere, presentere og rapportere om planlagt og utført arbeid kan foreta faglige beregninger og vurdere konsekvenser kan løse faglige utfordringer på en kritisk og kreativ måte, alene og i samspill med andre	kan uttrykke seg muntlig og skriftlig i varierte faglige sammenhenger og kan lese, regne og bruke digitale verktøy og medier kan løse faglige utfordringer på en kritisk og kreativ måte, alene og i samspill med andre	kan anvende faglig kunnskap på praktiske og teoretiske problemstillinger	kan gjøre rede for sine faglige valg
		kan bruke relevante begreper, prinsipper, materialer og utstyr i arbeidet	kan anvende faglig terminologi i kommunikasjon og samarbeid	kan anvende relevante faglige verktøy, materialer, teknikker og uttrykksformer	kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning
kan presentere emner på norsk/samisk og minst ett fremmedspråk		kan kommunisere på minst ett fremmedspråk innenfor eget arbeidsområde	kan kommunisere på minst to fremmedspråk	kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for en yrkesfaglig problemstilling	kan finne og henvise til informasjon og fagstoff og vurdere relevansen for en yrkesfaglig problemstilling
kan bruke erfaringer, kreativitet og utforskende arbeidsmåter i tilegnelse av ny kunnskap	kan motta og følge instruksjoner og kan utføre noen oppgaver innenfor fagfeltet	kan vurdere og velge arbeidsmetoder for å løse fagspesifikke oppgaver kan anvende relevant teknologi	kan anvende relevante metoder, prinsipper og strategier for å løse fagspesifikke oppgaver	kan kartlegge en situasjon og vurdere og identifisere behov for iverksetting av tiltak	
kan bruke praktisk-estetiske arbeidsmåter på flere fagområde	viser evne til kreativitet i utførelse av arbeidet	kan vise kreativitet i planlegging og utførelse av arbeidet	kan utforske, analysere, utforme og drøfte ulike problemstillinger		
13.01.2011	kan søke og bruke informasjon fra ulike kilder i egen utvikling for videre arbeid og/eller utdanning	kan utføre arbeidet i tråd med gjeldende regelverk, standarder, avtaler og krav til kvalitet			

GENERELL KOMPETANSE

Evne til å anvende kunnskap og ferdigheter på selvstendig måte i ulike situasjoner

<i>Nivå 1</i>	<i>Nivå 2</i>	<i>Nivå 3A</i>	<i>Nivå 3B</i>	<i>Nivå 4</i>	<i>Nivå 4</i>
Grunnskolekompetanse	Grunnkompetanse VGO	Fullført videregående opplæring – fag- og yrkeskompetanse	Fullført videregående opplæring – generell studiekompetanse	Fagskole 1	Fagskole 2
<i>Kandidaten...</i>	<i>Kandidaten...</i>	<i>Kandidaten...</i>	<i>Kandidaten...</i>	<i>Kandidaten...</i>	<i>Kandidaten...</i>
kan bruke kunnskaper og erfaringer for å delta i et demokratisk og inkluderende samfunn		kan anvende egen fagkompetanse i nye og sammensatte kontekster	kan anvende egen fagkompetanse i nye og sammensatte kontekster	har forståelse for yrkes- og bransjeetiske prinsipper har utviklet en etisk grunnholdning i utøvelsen av yrket	
kan samarbeide med andre både faglig og sosialt	kan samarbeide med andre i utførelse av faglig arbeid og anvende relevante ferdigheter og kunnskaper	kan arbeide selvstendig og ta ansvar for at arbeidet utføres faglig forsvarlig i henhold til lov- og regelverk og etablert yrkesetikk	kan planlegge og organisere arbeid selvstendig og i samarbeid med andre		kan planlegge og gjennomføre yrkesrettede arbeidsoppgaver og prosjekter alene og som deltaker i gruppe og i tråd med etiske krav og retningslinjer
		kan samarbeide og kommunisere med kolleger, kunder og/eller brukere i utførelse av arbeid	kan bruke faglige kunnskaper og ferdigheter i felles kunnskapsbygging med andre	kan utføre arbeidet etter utvalgte målgruppers behov kan bygge relasjoner med fagfeller og på tvers av fag, samt med eksterne målgrupper	
	kan ta initiativ til, og gjennomføre avgrensede arbeidsoppgaver	kan veilede andre i arbeidet	kan lede andre i avgrensede faglige situasjoner		kan utveksle synspunkter med andre med bakgrunn innenfor bransjen/ yrket og delta i diskusjoner om utvikling av god praksis
kan drøfte og vurdere andres og egne faglige arbeider under veiledning		kan dokumentere og vurdere eget og andres arbeid i forbindelse med planlegging, organisering, utførelse og resultat	kan vurdere kvaliteten av og ta ansvar for resultatene av eget og felles arbeid	kan utvikle arbeidsmetoder, produkter og/eller tjenester av relevans for yrkesutøvelsen	kan bidra til organisasjonsutvikling
kan foreta selvstendige valg, begrunne og handle ut fra dem	kan søke og ta imot veiledning i forhold til konkrete arbeidsoppgaver og egen faglig utvikling	kan reflektere over egen faglig kompetanse som grunnlag for videre valg kan ta initiativ til arbeidsoppgaver og aktiviteter som fremmer egen læring og utvikling	kan reflektere over egen faglig kompetanse som grunnlag for videre valg		